

การเปรียบเทียบผลการเรื่องคัว因子ไปแผนพลาอยศรีและแบบเดิมในผู้ป่วยจิตเภท

นางสาวอัญชลี ปโกวีประภา

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานินันธน์เป็นล้วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-312-9

ลิขสิทธิ์ของนักวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017927

๑๙๘๖๗๘๘๘

A COMPARISON OF THE RESULT BETWEEN MULTIPLE AND SINGLE
ELECTROCONVULSIVE THERAPY IN SCHIZOPHRENIA

Miss Unchalee Pakotiprapha

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-312-9

หัวขอวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบผลการสอนด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดี่ยวในผู้ป่วยจิตเภท
โดย	นางสาวอัญชลี บ/go อุปราชากา
ภาควิชา	จิตเวชศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ นายแพทย์เอม อินทร์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสุวั�นา อารีพรรค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตามที่ตั้งกำหนด

..... ลงนาม คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.กานต์ วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ลงนาม ประธานกรรมการ
(อาจารย์ นายแพทย์ชัยเดช ปานปรีชา)

..... ลงนาม อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ นายแพทย์เอม อินทร์)

..... ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์ นายแพทย์นพพันธ์ กฤษณะเลิศ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ด้วยวิถีทางทั่วไปในพิมพ์ภาษาไทยในกรอบสีเขียวที่เพียงแต่เดียว

อัญชลี บังกุญกระกา: การเบรียบเทียบผลการช็อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเภท (A COMPARISON OF THE RESULT BETWEEN MULTIPLE AND SINGLE ELECTRO-CONVULSIVE THERAPY IN SCHIZOPHRENIA) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ นายแพทย์เอม อินทร์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสุวัฒนา อารีพรroc, 221 หน้า ISBN 974-578-312-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเบรียบเทียบประสิทธิภาพของการช็อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดียว กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้ป่วยจิตเภท (Schizophrenic Disorders) ของแผนกจิตเวช โรงพยาบาลสุขุมวิท จำนวน 24 ราย ที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการรักษาโดยการช็อคด้วยไฟฟ้าตามข้อบ่งชี้

ผู้วิจัยได้แบ่งผู้ป่วยจิตเภทเป็นระยะเฉียบพลันและระยะเรื้อรัง 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน และได้ทำการคัดเลือกผู้ป่วยในแต่ละกลุ่มอีกครั้ง โดยใช้ Block Randomization ก่อนจะได้รับการรักษาผู้ป่วยจะได้รับการแจ้งทีละรายละเอียดของวิธีการรักษาและได้รับการยินยอมจากผู้ป่วย ผู้ป่วยทุกรายได้รับการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) จากผู้วิจัยและจิตแพทย์อีกหนึ่งท่านก่อนการรักษาและภายหลังการรักษาแต่ละครั้ง

ผลการวิจัยปรากฏว่า บริมาณยาทางวิลลูตี้ที่ใช้ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการช็อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเภททั้งในระยะเฉียบพลันและระยะเรื้อรัง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นบริมาณกระแสไฟฟ้า ระยะเวลาในการฉีก จำนวนครั้งในการทำ ECT และจำนวนวันที่ทำการรักษา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P<0.05$)

ผลแทรกซ้อนหลังการรักษาโดยการช็อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเภทนี่ค่าใกล้เคียงกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การรักษาโดยการช็อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งช่วยลดปริมาณยาทางวิลลูตี้ มีประสิทธิภาพดี ปลอดภัย และผลแทรกซ้อนก็ไม่ได้ต่าง ไม่จากการรักษาโดยการช็อคด้วยไฟฟ้าแบบเดียว อีกทั้งยังช่วยลดจำนวนครั้ง (sessions) ในการทำ ECT และยังช่วยลดระยะเวลาในการรักษาได้อย่างมีนัยสำคัญ

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต บัญชี นิติปาน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร. สมชาย ธรรมรงค์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

พิมพ์ด้วยบันทึกด้วยวิทยานิพนธ์ภาษาไทยในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

Unchalee Pakotiprapha : A COMPARISON OF THE RESULT BETWEEN MULTIPLE AND SINGLE ELECTROCONVULSIVE THERAPY IN SCHIZOPHRENIA. Thesis Advisor: Instructor Em Intakorn, Thesis Co-Advisor: Professor Suwatana Aribarg. 221 pp. ISBN 974-578-312-9.

The author compared the efficacy of single ECT with multiple ECT in 24 schizophrenic patients who were admitted in the Psychiatric department of Chulalongkorn hospital and fulfilled indication for ECT. The patients were equally devided into acute and chronic groups and selected from each group by Block Randomization assignment. The patients were informed about the procedure and signed the consent. Each patient were examined by the author and the other psychiatrist by using Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) prior to the treatment and within 24 hours after each ECT. The author found that the multiple ECT patients were significantly ($P<0.05$) shorten duration of hospitalization, lesser in number of sessions than the other group treated by single ECT. There was no difference in the amount of anesthetic agent used and complications between the both modalities of treatment. The author concludes that multiple ECT is more efficacious, safer and significant reduction of the duration of hospitalization.

ศูนย์วิทยทรพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์
สาขาวิชา สุขภาพจิต
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนักศึกษา อรุณ พากนก
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา / ๒ ๘๘๘๘
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาawan ๗

ในการเรียนเรียงวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดีเยี่ยมจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ นายแพทย์เอม อินทร์ อารย์ทิปริกษา และศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสุวั�นา อารีบรรด อารย์ทิปริกษาร่วม ก็กราบให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนครบทั้งลำเรื่องเรียบร้อยด้วยดี และได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงมนติรา พันธ์เกญร ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงเติมศรี ช้านิจารกิจ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไนบูลย์ โลหสุนทร รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตรา ลิกขิอมร รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล อารย์ นายแพทย์พราธรรม ใช้พิวรรธ และอาจารย์ สมรตัน เดิมมหาฤทธิ์ ที่ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย การใช้สถิติในการวิจัยเพื่อให้การวิจัยถูกต้องและเชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ ตลอดจนอาจารย์วงศ์วรรณ วงศ์สุภา ที่ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการลิขคันแผลงอ้างอิงและการใช้ภาษา ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสสืด้าย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประลิขิประสาทวิทยาการและความรู้ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้สำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ นายแพทย์ชัยกิตย์ ปานปรีชา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ นายแพทย์นันพักตร์ กาญจนอนาเลิศ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กราบให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ท้าให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความล่มบูรณะยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วิลัยุติแพทย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง Modified ECT ขอขอบพระคุณนายแพทย์อรรถพล สุนชาภิรมย์ ณ พัทลุง ที่ให้ความร่วมมือในเรื่อง Brief Psychiatric Rating Scale: BPRS นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังรู้สึกช้ำซึ้งในความกรุณาของแพทย์ นายยาล เจ้าหน้าที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งไม่อาจยกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสุขก่ออ่างดีอย่างใน การวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสสืด้าย

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณผ่อนฤทธิรงค์-คุณแม่สมนิต ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนล้นหลามในด้านการศึกษา ขอขอบคุณคุณโภัสทัย-คุณเกศล ปิโกวีประภา และนายแพทย์ พิชัย แสงชาญชัย ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๓
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๔
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตารางประกอบ	๙
สารบัญความประกอบ	๑๐

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	8
สมมติฐานในการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
ปัญหาทางด้านจริยธรรม	10
ค่านิยามที่ใช้เฉพาะในการวิจัย	11
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 17
ตอนที่ 1: ประวัติการซื้อคลื่วยไฟฟ้า	17
ตอนที่ 2: การรักษาผู้ป่วยจิตเภทโดยการซื้อคลื่วยไฟฟ้า	30
2.1 การซื้อคลื่วยไฟฟ้าในผู้ป่วยจิตเภท	31
2.2 การศึกษาเพรียบเทียบผลการรักษาระหว่างการซื้อคลื่วยไฟฟ้ากับการใช้ยาต้านโรคจิต	37
2.3 การรักษาโดยการซื้อคลื่วยไฟฟ้าร่วมกับการใช้ยาต้านโรคจิต	45
ตอนที่ 3: การซื้อคลื่วยไฟฟ้าแบบหล่ายครั้ง	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3 วิธีค่าเนินการวิจัย		57
ตัวอย่างประชากร		57
ขนาดตัวอย่าง		58
กลุ่มตัวอย่าง		62
วิธีการ		62
ขั้นตอนการรักษา		64
การรวมรวมข้อมูล		66
การวิเคราะห์ข้อมูล		67
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย		70
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		80
 รายการอ้างอิง		 90
ภาคผนวก		102
ภาคผนวก ก.		103
ภาคผนวก ข.		130
ภาคผนวก ค.		143
ภาคผนวก ง.		174
ภาคผนวก จ.		189
ภาคผนวก ฉ.		196
ภาคผนวก ช.		200
รายการอ้างอิง		204
ประวัติผู้ท้าการวิจัย		221

สารนักเรียนภาษาไทย

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกองการรักษาโดยการซื้อคืนไไฟฟ์แบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเดือนพัฒนา	71
2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกองการรักษาโดยการซื้อคืนไไฟฟ์แบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเดือนรัง ...	73
3 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกองการรักษาโดยการซื้อคืนไไฟฟ์แบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเดือนพัฒนาและรายเดือนรัง	75
4 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกองการรักษาโดยการซื้อคืนไไฟฟ์แบบหลายครั้งในผู้ป่วยจิตเวชรายเดือนพัฒนาและรายเดือนรัง	77
5 เปรียบเทียบผลแทรกซ้อนหลังการรักษาโดยการซื้อคืนไไฟฟ์แบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวช	78

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารนักความประกอน

แผนกมีที่	หน้า
1 ผลของผลของการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการซื้อคด้วยไฟฟ้าแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเดียวพัฒนา 190	
2 ผลของผลของการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการซื้อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งในผู้ป่วยจิตเวชรายเดียวพัฒนา 191	
3 ผลการเปรียบเทียบผลเฉลี่ยของการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการซื้อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเดียวพัฒนา 192	
4 ผลของผลของการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการซื้อคด้วยไฟฟ้าแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเรื้อรัง 193	
5 ผลของผลของการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการซื้อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งในผู้ป่วยจิตเวชรายเรื้อรัง 194	
6 ผลการเปรียบเทียบผลเฉลี่ยของการตรวจด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้งจากการรักษาโดยการซื้อคด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งและแบบเดียวในผู้ป่วยจิตเวชรายเรื้อรัง 195	